

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Beheersovereenkomst VRT 2021-2025

Conform artikel 16 van het mediadecreet wordt tussen de Vlaamse Regering en de VRT een beheersovereenkomst afgesloten. Voorliggende nota houdt de goedkeuring in van de nieuwe beheersovereenkomst die loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier betreft het beleidsveld media.

De doelstelling is de opmaak en goedkeuring van een nieuwe beheersovereenkomst met de VRT conform art. 16 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna Mediadecreet).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De huidige beheersovereenkomst met de VRT werd afgesloten voor 5 jaar met ingang van 1 januari 2016, lopende tot 31 december 2020. Ze werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 december 2015 (VR 2015 1812.DOC.1474).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het principe van het werken met een beheersovereenkomst met de openbare omroep is neergelegd in "Titel IV: Beheersovereenkomst" van "Deel II: De openbare omroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap" van het Mediadecreet dat de artikelen 16 tot en met 21 omvat. Deze beheersovereenkomst omschrijft, conform artikel 16 van het Mediadecreet, "de bijzondere regels en

voorwaarden voor de toekenning van de financiële middelen ter uitvoering van de openbare omroepopdracht, vermeld in artikel 6". Ze legt dus de wederzijdse rechten en verplichtingen vast tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap.

De VRT speelt als eigen omroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap een onmiskenbare en belangrijke rol in het Vlaamse medialandschap en het Vlaamse media-ecosysteem. Daarom is de VRT ook steeds voorwerp van uitgebreide beleidsbeginselen en beleidskeuzes die opgenomen worden in de verschillende beleidsdocumenten van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Regering. Zo stelt het Regeerakkoord 2019-2024 in algemene bewoordingen dat "De Vlaamse regering verder inzet op een kwaliteitsvolle openbare omroep in een sterke Vlaamse mediasector."

Zowel het Regeerakkoord 2019-2024, als de Beleidsnota Media 2019-2024 en de Beleids- en Begrotingstoelichting Media 2020-2021 werken dit basisbeginsel verder uit in een aantal principes en doelstellingen, onder meer:

- De VRT zal verder evolueren naar een moderne en slagkrachtige mediaorganisatie die kwaliteitsvol aanbod brengt. De VRT zal zich toekomstgericht vernieuwen, innoveren en een belangrijke transformatie realiseren om zijn maatschappelijke opdracht in een uitdagend medialandschap met veranderend mediagebruik met succes te blijven vervullen. Dit uit zich onder meer in een verdere digitalisering en sleutelrol voor VRT NU.
- De VRT moet er zijn voor alle Vlamingen. Vanuit haar verbindende rol ligt de focus van VRT op het versterken van de Vlaamse identiteit. De VRT zet hiervoor in op een divers aanbod en een breed bereik.
- De VRT focust op het bereiken van meer jongeren. VRT doet dit met een gericht aanbod in de veranderende mediaomgeving van jongeren en op relevante eigen en externe platformen.
- VRT zet verder in op samenwerking, zowel met binnenlandse mediaspelers als op internationaal niveau, en zowel binnen de mediasector als met andere verbonden beleidsdomeinen. Zo neemt VRT een aansturende rol op in het versterken van het Vlaamse media-ecosysteem.
- Informatie, nieuws en duiding blijven een primordiale opdracht van de VRT. De strijd tegen fake news, desinformatie en de koppeling met mediawijsheid wordt een belangrijk aandachtspunt.
- De VRT maakt werk van haar nieuw en hedendaags media-gebouw aan de Reyerslaan en blijft binnen de afspraken die in dat verband werden gemaakt met de vorige Vlaamse Regering.
- De aanbevelingen van Audit Vlaanderen bij de recente forensische audit worden opgenomen in deze beheersovereenkomst.

In aanloop naar deze nieuwe beheersovereenkomst werd conform art. 20 van het Mediadecreet aan de Sectorraad Media van de Strategische Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een advies gevraagd in voorbereiding van deze nieuwe beheersovereenkomst. Ter ondersteuning van dit advies werden externe studies uitgevaardigd, onder meer een publieksbevraging en een stakeholdersbevraging. Dit leidde tot het advies van de Sectorraad van 9 juni 2020.

Het Vlaams Parlement organiseerde dit jaar ook een hoorzittingstraject over de nieuwe beheersovereenkomst waarbij een grote groep stakeholders werden uitgenodigd. Dit leidde tot een resolutie die op 1 juli 2020 werd goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Zowel het advies van de Sectorraad Media als de resolutie van het Vlaams Parlement werden meegenomen in de voorbereiding en onderhandeling, naast diverse andere studies en inzichten, om uiteindelijk tot de tekst van de ontwerp beheersovereenkomst te komen.

B. OVERZICHT EN PRINCIPES VAN DE BEHEERSOVEREENKOMST

1. Strategische doelstellingen

De kerntaken van de VRT worden in een aantal strategische doelstellingen gevat, die meteen ook de eerste vertaalslag vormen van de bovenvermelde beleidsdoelstellingen. De zes strategische doelstellingen zijn:

a) Relevant voor en dicht bij Vlaanderen

Dit luik betreft de maatschappelijke opdracht van de VRT, met de aandacht voor maatschappelijke thema's, de herkenbaarheid van de VRT voor de Vlamingen en de waarden rond integriteit, beroepsethiek en deontologie.

b) Voor iedereen een breed, kwalitatief en in toenemende mate digitaal aanbod

Essentieel hierin is de aandacht voor iedereen, en een specifieke focus op een divers en jonger publiek. Daarnaast het volgen en toeleiden van de mediagebruiker naar multimediale en digitale toepassingen via de verschillende merken en VRT NU. Ook audio speelt hierin een belangrijke rol.

c) Betrouwbare informatie als gemeenschappelijk referentiepunt.

Nieuws en duiding is en blijft een kernopdracht van de VRT. Correcte en betrouwbare informatie moet gratis toegankelijk zijn, acties tegen desinformatie worden in het vooruitzicht gesteld, het aanbieden van extra kwalitatieve audio en video nieuwsberichtgeving via de websites zal de beschikbaarheid van informatie en duiding verder versterken.

d) De Vlaamse cultuur en creativiteit stimuleren

Door de creatie van lokale content, een podium geven aan opkomend talent, het aanbieden van een divers audioaanbod, het (co)produceren van fictie, documentaire en podcast, zal VRT een baken zijn voor de Vlaamse cultuur- en creatieve sector.

e) Durven innoveren en gebruik maken van technologie voor maatschappelijke impact.

Innovatie, onder meer door het gebruik van algoritmes, zal smaakverbreding teweegbrengen, waarbij de kijker en luisteraar naar nieuwe voor hem waardevolle content wordt gebracht. Het bereiken en meten van cross-medialiteit is een ander belangrijk project. VRT zal via haar innovatie een initiërende rol spelen naar het volledige mediaveld.

f) Samen het media-ecosysteem sterk houden

Vanuit haar maatschappelijke rol als publieke speler zal VRT zich inzetten voor de waardering en het sterk houden van ons ecosysteem en de externe productiesector, maar ook voor het versterken van samenwerkingen met externe platformen ter valorisatie en het beter vind- en zichtbaar maken van de Vlaamse content.

2. Financieel plan

Het financieel plan van de VRT voor de komende jaren bestaat uit een aantal onderdelen:

- de dotatie en de daaraan gekoppelde budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.
- de budgettaire afspraken met betrekking tot de statutaire werknemers van Brussels Philharmonic en de pensioenbijdrage van de statutaire werknemers van de VRT.
- de nieuwbouw van de VRT
- de eigen inkomsten van de VRT
- de eenmalige transformatietoelage

Voor wat betreft de budgettaire impact en de budgettaire afspraken wordt verwezen naar punt 3.A. van deze nota.

3. Organisatie en resultaatgerichtheid

De VRT zal in de loop van de komende beheersovereenkomst haar werking optimaliseren en werkt hiertoe een transformatieplan uit.

De resultaten die de VRT moet bereiken inzake de doelstellingen bij deze beheersovereenkomst zijn neergelegd in 39 KPI's (Key Performance Indicators), die zo concreet mogelijk invulling geven aan die doelstellingen en waar de Vlaamse Regulator voor de Media over rapporteert.

4. Transparantie en toezicht

Onder dit luik van de beheersovereenkomst komt onder meer de rapportering van de VRT over haar activiteiten aan bod, maar worden ook bepalingen openomen inzake de procedure wanneer de VRT nieuwe diensten wil aanbieden die niet gedekt zijn door de beheersovereenkomst. In dat geval en onder bepaalde omstandigheden heeft ook VRM een rol te spelen conform artikel 18 van het mediadecreet.

Daarnaast zullen de interne controle- en toezichtsystemen die de VRT zal doorvoeren op aanbeveling van Audit Vlaanderen (wiens aanbevelingen integraal opgenomen zijn in de beheersovereenkomst) accuraat en met bijzondere aandacht opgevolgd worden.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

1. Financieel kader

Toelage

Voor de periode 2020-2024 loopt er voor de VRT een besparingstraject m.b.t. de basisdotatie van 12 miljoen euro. De basisdotatie wordt door de Vlaamse Overheid jaarlijks als volgt verminderd:

In duizend euro	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eigen besparingstraject	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400	0
Totaal cumulatief 2021-2025		-2.400	-4.800	-7.200	-9.600	-9.600

De VRT ontvangt jaarlijks volgende nog te indexeren basisfinancieringsenveloppe:

In duizend euro	2021	2022	2023	2024	2025
Basisdotatie	265.593	263.193	260.793	258.393	258.393

Het loongedeelte van de toelage wordt geïndexeerd volgens het principe van de spilindex: wanneer de spilindex overschreden wordt, wordt het loongedeelte met 2% verhoogd. Het loongedeelte wordt voor de looptijd van deze beheersovereenkomst gelijkgesteld met de laatst gekende effectieve ESR-11-uitgaven van de VRT.

Het werkingsgedeelte van de toelage (bepaald als de totale toelage, verminderd met het loongedeelte) wordt, zoals dit overheidsbreed wordt toegepast, tot en met 2024 niet geïndexeerd.

Naast de basisdotatie engageert de Vlaamse Overheid zich tot een niet-recurrente transformatietoelage van 16 miljoen euro, in te zetten gedurende de looptijd van de beheersovereenkomst. Bij de gebruikelijke rapportering van de uitvoering voor een gegeven jaar voorziet de VRT ook de nodige informatie omtrent de effectief gerealiseerde transformatiekost.

Nieuwbouw

De VRT staat in voor de financiering van de nieuwbouw door de valorisatie van de vrijgekomen grond op het omroepcentrum, en de substantiële reductie van de investeringskost en de exploitatiekosten van het gebouw in de toekomst. De autofinanciering heeft een intertemporeel neutrale ESR-impact (tussen 2014 en 2043) op de Vlaamse begroting. De VRT rapporteert bij elke begrotingsronde over de stand van zaken van de uitvoering van het project in het algemeen, en over de autofinanciering en de ESR-neutraliteit in het bijzonder.

Elke valorisatie van vastgoed die de VRT doet, zal gebruikt worden om de autofinanciering van het nieuwe omroepgebouw te versnellen. Uitzonderingen hierop zijn de verkoop van grond in Waver, en de dossiers inzake de Radio 2-gebouwen in Kortrijk en Hasselt.

Eigen inkomsten

De VRT kan complementair aan haar dotatie op een toekomstgerichte en marktconforme manier eigen middelen werven om de realisatie van haar publieke opdracht te financieren. Ze doet dat binnen de grenzen van het Mediadecreet, de hieronder gespecificeerde richtlijnen en in lijn met de bepalingen van het Kader Merchandising en Nevenactiviteiten zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

De inkomsten uit commerciële communicatie en BAN zijn een belangrijk onderdeel van de eigen middelen van de VRT. De VRT kan verschillende vormen van commerciële communicatie brengen (deze staan opgelijst in de beheersovereenkomst). De VRT kan daarnaast BAN brengen op alle platformen, zowel lineair als niet-lineair.

De inkomsten uit commerciële communicatie en BAN worden voor 2021 begrensd op 77,8 miljoen euro. Binnen dit globaal plafond wordt uitgegaan van een systeem van 'communicerende vaten'. Dat wil zeggen dat minderinkomsten uit één type van commerciële communicatie gecompenseerd kunnen worden door meerinkomsten uit een ander type of andere types van commerciële communicatie, evenwel zonder daarbij de grenzen van onderstaande twee subplafonds te overschrijden:

- Subplafond 1: Binnen de begrenzing voor inkomsten uit commerciële communicatie en BAN wordt er een tweede bovengrens vastgelegd op 18,7 miljoen euro voor televisiesponsoring en televisievisibiliteit gegeven in het kader van sponsoring van evenementen die niet in het aanbod van de VRT zijn opgenomen.
- Subplafond 2: Binnen de begrenzing voor inkomsten uit commerciële communicatie en BAN wordt er een bovengrens vastgelegd op 2,5 miljoen euro voor online display/bannering. Inkomsten die verkregen worden via samenwerking met particuliere media op dit vlak, worden niet verrekend in dit subplafond, maar wel onder het globale plafond.

De waarde van de ruilvereenkomsten die betrekking hebben op commerciële communicatie en BAN wordt niet mee gerekend bij de inkomsten uit commerciële communicatie en BAN die verrekend worden binnen het globale plafond en de subplafonds. Enkel de geplafonneerde bedragen van de subplafonds kunnen in rekening worden gebracht bij de berekening van het globaal plafond.

Vanaf 1 januari 2022 wordt het globaal plafond op commerciële communicatie en BAN geïndexeerd op basis van een marktindex, die zal ontwikkeld worden door de Vlaamse Overheid, in samenwerking met de VRT en de particuliere media. Bij gebreke aan een tijdige ontwikkeling van deze marktindex, bepaalt de Vlaamse regering een overgangsmechanisme voor de evolutie van het plafond.

Indien de marktindex stabiel blijft of daalt, wordt het globale plafond van de VRT op hetzelfde niveau gehouden.

In geval van een indexering van het globale plafond, besteedt de VRT vanaf het jaar dat deze indexatie wordt toegepast recurrent minstens 33% van de middelen, gerealiseerd boven het plafond van het voorgaande jaar, in externe productie.

De VRT engageert zich elk jaar om excedenten te beperken. Als het plafond gehaald wordt, dan wordt 1 miljoen euro gereserveerd en het volgende jaar toegevoegd aan de toelage van de Vlaamse Overheid aan het VAF/Mediafonds. Als het plafond niet gehaald wordt, dan worden de ontvangsten tussen het plafond en het "plafond – 1 miljoen" het volgende jaar toegevoegd aan het Mediafonds. Alle ontvangsten boven het plafond worden op een wachtrekening geplaatst, waarna de Vlaamse Regering kan beslissen over een eventuele aanwending van het excedent.

Ter uitvoering van haar publieke opdracht, houdt de VRT op jaarbasis rekening met een financiering via eigen middelen uit commerciële communicatie en BAN van minimaal 85% van het begrensde bedrag. Als de commerciële ontvangsten onder dit niveau dalen wordt een compensatieprocedure in werking gesteld.

Statutaire werknemers Brussels Philharmonic en pensioenbijdrage statutaire werknemers VRT

Wat betreft de statutaire personeelsleden die verbonden zijn aan het Brussels Philharmonic worden, net als in de vorige twee beheersovereenkomsten, de afspraken gemaakt in het samenwerkingsakkoord van 27 april 1999 tussen de VRT, de vzw Vlaams omroeporkest en Kamerkoor en de Vlaamse Gemeenschap verder nageleefd.

Ter gedeeltelijke financiering van de pensioenverplichtingen die overgedragen werden van de VRT aan de Vlaamse Gemeenschap, betaalt de VRT een jaarlijkse patronale bijdrage. Het bedrag van deze bijdrage wordt voor 2021 vastgelegd op 9,1 miljoen euro en wordt vanaf 2022 verder geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex (basisindex december 2020). Het betreft in deze een verderzetting van de methodiek uit de vorige beheersovereenkomst.

2. Adviezen

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 8 december 2020.

De Minister van begroting gaf een begrotingsakkoord op 9 december 2020. Hierin werden een aantal voorwaarden opgenomen rond rapportering (m.b.t. transformatie en nieuwbouw) en twee vragen tot verduidelijking opgenomen. In deze Nota aan de Vlaamse Regering wordt voldaan aan deze voorwaarden.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De beheersovereenkomst wordt ter ondertekening voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgevoegde ontwerp van beheersovereenkomst;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het mediabeleid, te machtigen deze beheersovereenkomst te ondertekenen namens de Vlaamse Regering;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor het mediabeleid, te gelasten deze beheersovereenkomst mee te delen aan het Vlaams Parlement, conform art. 19 §3 van het mediadecreet.

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media

Benjamin DALLE

Bijlagen:

- Beheersovereenkomst VRT 2021-2025
- Advies van de Inspectie van Financiën dd. 8/12/2020
- Akkoord van de Minister van Begroting dd. 9/12/2020